

Om grunnlaget for inntektsoppgjørene 2015

Foreløpig rapport fra TBU,
16. februar 2015

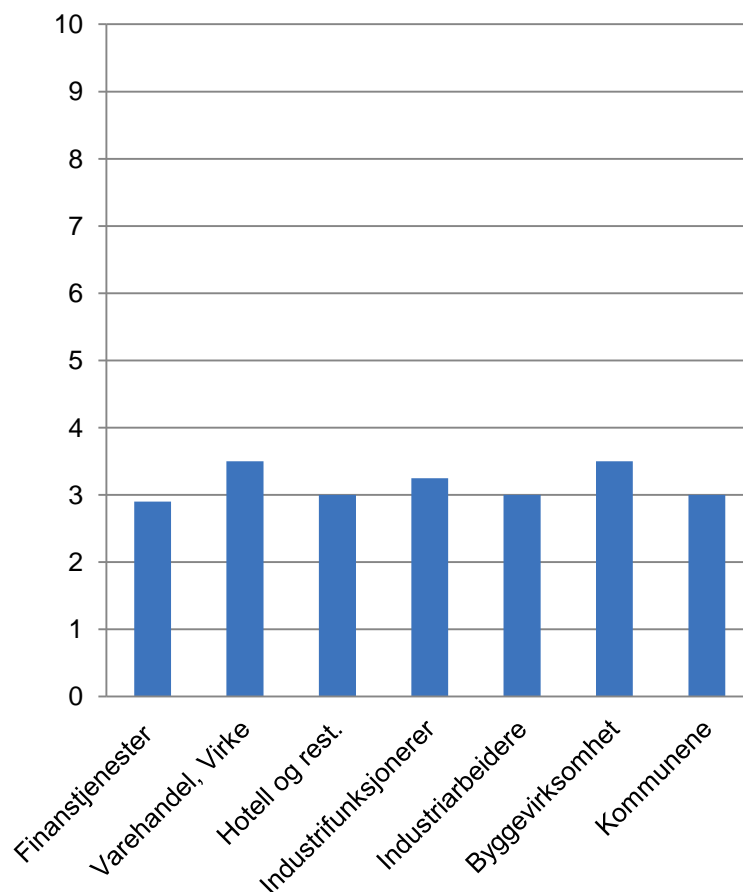
Innholdet i TBU-rapportene

- *Hovedtema* i den foreløpige rapporten
 - Lønnsutviklingen i 2014
 - Prisutviklingen – inkl. KPI-anslag for 2015
 - Utviklingen i norsk og internasjonal økonomi
 - Industriens konkurranseevne
 - Inntektsutviklingen for Norge og husholdningene
- *Oppdatering* i mars 2015 og NOU-publisering
 - Mer fullstendig lønnsstatistikk for 2014
 - Lederlønnsutvikling
 - Lønnsutviklingen for kvinner og menn
 - Lønn etter utdanning
 - Lønns- og inntektsfordeling
- Oppsummering *etter inntektsoppgjørene* i juni 2015

Lavere lønnsvekst i 2014 enn i 2013

- Gjennomsnittlig årslønnsvekst i 2014 var 3,1 prosent mot 3,9 prosent i 2013
- Lønnsveksten i de store forhandlingsområdene var 3,2 % i 2014. Industri 3 ¼
- Anslått nedgang i vekst i årslønn fra 2013 til 2014 angitt av NHO i samråd med LO, var 0,6 prosentpoeng (3,3)
- Spredning i lønnsvekst mellom hovedområder:
2014: 2,9 og 3,5
2013: 2,9 og 6,7

Årslønnsvekst 2013-2014 for noen hovedområder. Prosent

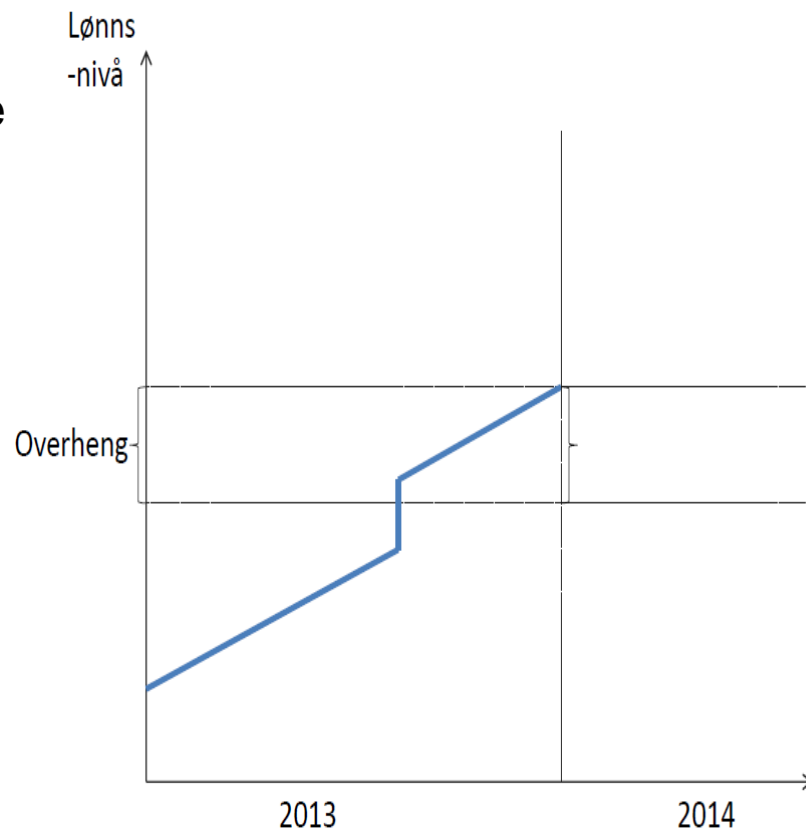
Litt lavere lønnsoverheng til 2015 enn til forrige mellomoppgjørår (2013)

- Overhengen til 2015 er anslått til 1,4 prosent
 - 0,6 %-poeng mer enn til 2014,
 - vanlig med høyt overheng til år med mellomoppgjør
 - Litt lavere nå enn til 2013, forrige mellomoppgjørår (1,8 %)

Overheng til 2015 i noen sektorer. Pst.

Industri, arbeidere	1
Industri, funksjonærer	1 ¼
Finansnæringen	1,2
Virke - bedrifter i varehandel	1,0
Kommunene	1 ¾
Spekter - Helseforetakene	1,2
Spekter – øvrige bedrifter	¾

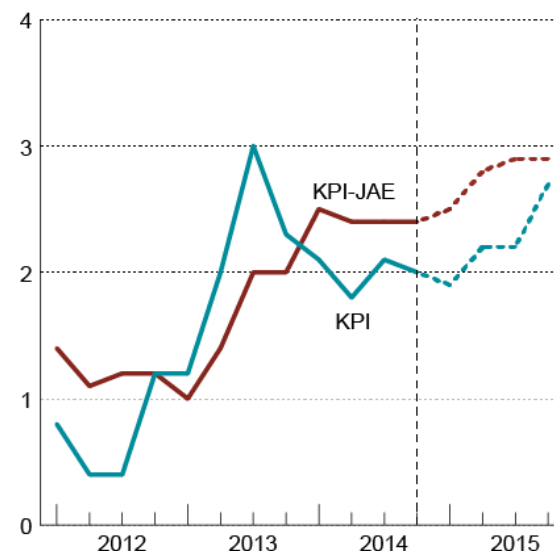
Lønnsoverheng: forholdet mellom lønnsnivået ved utgangen av året og gjennomsnittet over året

Utsiktene for inflasjonen i 2015

- Konsumprisene økte med 2,0 pst. i 2014
 - KPI-JAE steg med 2,4 pst
- Utvalget anslår veksten i KPI til om lag 2 ¼ prosent fra 2014 til 2015
- Usikkerhet knyttet til oljepris, valutakurs og energipriser
- KPI-JAE anslag høyere pga. lav vekst i energipriser. TBU anslår veksten til 2,8 % i år

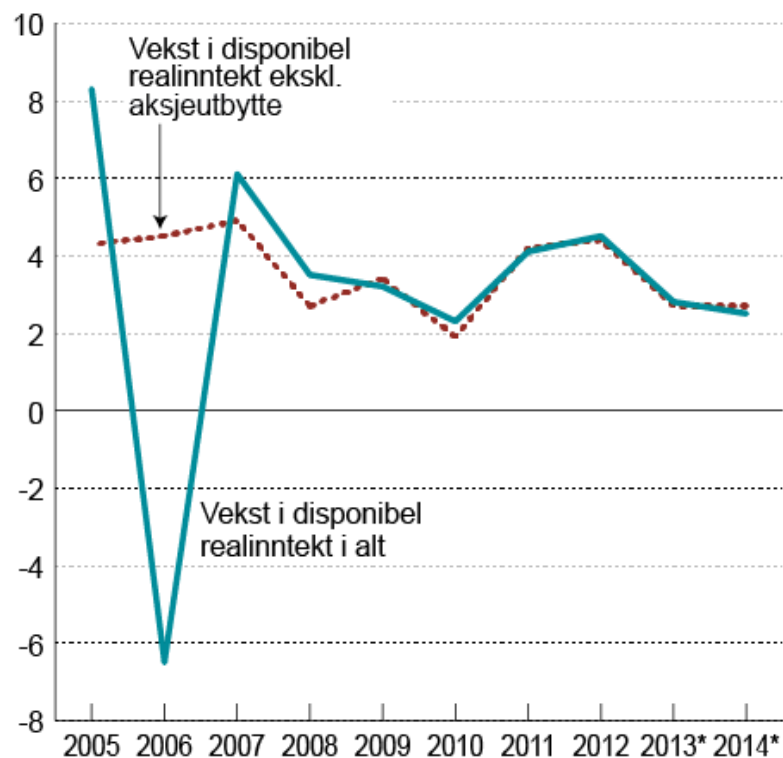
Vekst i konsumpriser, KPI og KPI-JAE. Prosentvis vekst fra samme kvartal året før

Husholdningenes inntekter

- Normal vekst i realdisponibel realinntekt for alle husholdninger i 2014: 2,5 % (2,7% i 2013)
- Regnet per person var veksten 1,4% (1,5% i 2013)
- Reallønn etter skatt økte i gjennomsnitt med 1,6 % prosent fra 2013 til 2014 mot 1,8 prosent året før

Vekst i husholdningenes disponible realinntekt. Prosentvis endring fra året før

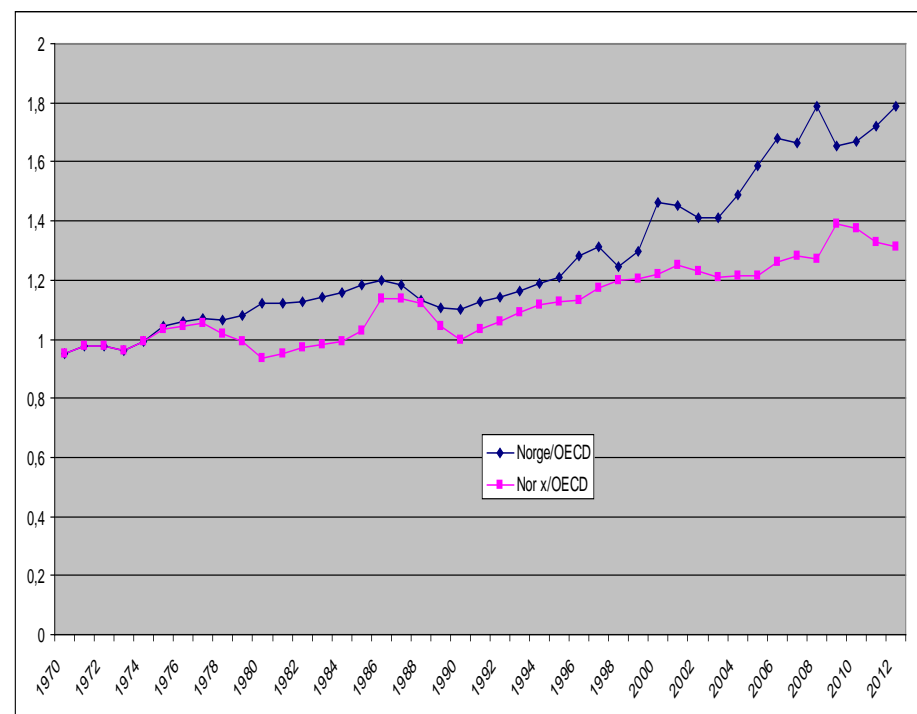

Utviklingen i konkurranseevnen

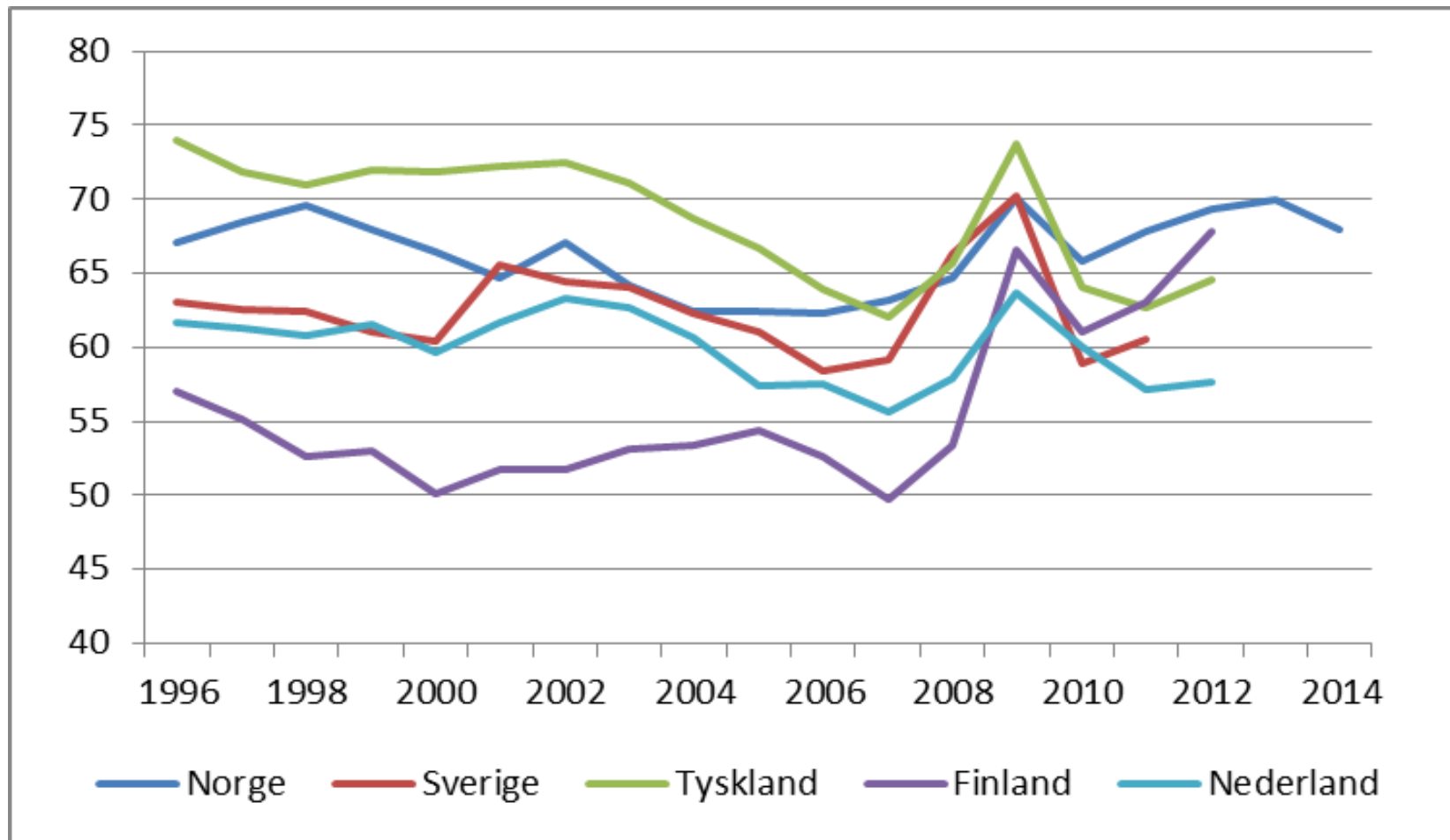
- Gunstig makroøkonomisk utvikling
- Lønnskostnadsandel i industrien relativt høy historisk sett, men innafor hovedkursen og sank sammenliknet med 2013
- Timelønnskostnader har økt relativt mye, men svakere kronekurs ga en liten bedring i 2013 og en større bedring i 2014
- Relativ produktivitet i industrien har falt litt i faste priser, men økt litt i løpende priser

God konkurranseevne for Norge: lav ledighet, høy inntektsvekst, store overskudd på driftsbalansen

- BNP per capita regnet i kjøpekraftjusterte priser øker mye i Norge i forhold til OECD-snittet
- Uten ekstrainntekter fra petroleumsvirksomheten har relative inntekter gått litt ned siden 2009
- Fallende oljepris vil kunne trekke ned tallene framover

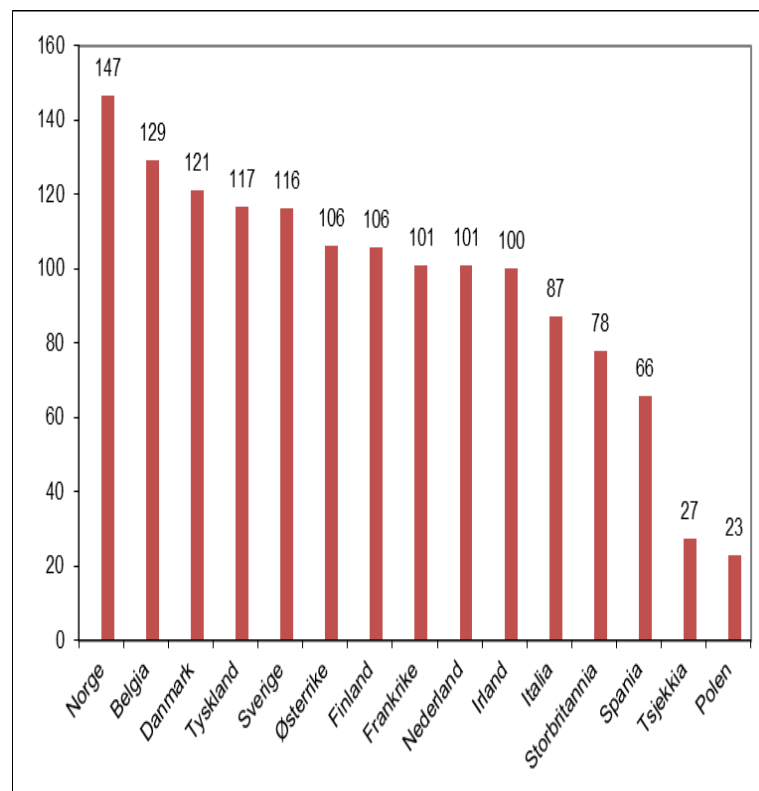
Høy lønnskostnadsandel i industrien selv med en nedgang i 2014

Konkurransesevnen – nivået på timelønnskostnadene er høyt

- Gjennomsnittlig timelønnskostnad i industrien 47 prosent høyere i Norge enn hos handelspartnerne
- Var 57 prosent høyere enn handelspartnernes i 2012
- Mye av nedgangen skyldes svakere krone
- Fortsatt litt høyere nominell lønnskostnadsvekst i Norge, men forskjellen til utlandet har avtatt

Timelønnskostnader i industrien i Norge i forhold til handelspartnerne i EU i felles valuta i 2014.
Handelspartnerne = 100.

Konkurransesevnen - produktivitet

- Arbeidsproduktiviteten i norsk industri i forhold til handelspartnere litt ned siste ti år
- Høyere prisvekst på norske produkter har bidratt til bytteforholdsgevinst for industrien og en gunstigere utvikling over tid
- Ikke lett å skille mellom volum og pris i slike beregninger

Relativ utvikling i bruttoprodukt pr. timeverk i industrien, faste og løpende priser i felles valuta. Indeks 2000=100.

Hovedpunkter i rapporten

- Lavere lønnsvekst i 2014
 - 3,1 prosent nominell lønnsvekst
 - 2,0 prosent KPI-vekst førte til lavere reallønnsvekst enn i 2013
 - Mindre forskjeller i lønnsvekst mellom områder enn på mange år
- Lønnsoverhenget til 2015 anslås til 1,4 prosent i forhandlingsområdene samlet sett
- Utvalget anslår en vekst i konsumprisene fra 2014 til 2015 på om lag 2¼ prosent. Svakere krone gir økt inflasjon sml. med 2014
- God konkurranseevne for landet – men fortsatt høye lønnskostnader for industrien selv om det bedret seg i 2014
- Makroøkonomiske utsikter
 - Svak vekst i norsk økonomi og økt ledighet
 - Fortsatt svak vekst internasjonalt, men mer positivt enn i fjor